

بررسی اثرات فضای مجازی بر هویت فرهنگی شهروندان در سبک زندگی ایرانی اسلامی با تاکید بر الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت

محمدعلی کی نژاد^۱ آریتا بلالی اسکویی^۲ نازنین فاطمه اغنائی^۳

۱. دکترای مهندسی عمران، استاد دانشگاه صنعتی سهند، ایران.

۲. دکترای معماری، دانشیار دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ایران، نویسنده مسئول a.oskoyi@tabriziau.ac.ir

۳. دانشجوی دکترای شهرسازی اسلامی دانشگاه هنر اسلامی تبریز، ایران.

چکیده

گسترش فزاینده فناوری های اطلاعاتی و ارتباطی در سال های اخیر، حیات بشری را در ابعاد مختلف سیاسی، اجتماعی و فرهنگی تحت تاثیر قرار داده است و در اینجا حوزه فرهنگ وضعیتی استثنایی و اهمیتی وافر دارد زیرا اولاً توسعه فرهنگی ضرورتی انکارناپذیر است و ثانیاً فرهنگ توسعه یافته زمینه ای برای توسعه دیگر بخش ها خواهد بود و از سویی یکی از ضروریات بحث در چارچوب الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت، بررسی پویایی های متقابل دو مفهوم فرهنگ و پیشرفت است. این بررسی نه تنها به منزله بخشی از محتوای مفروض الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت بلکه پیش از آن به منزله مقدمه ای نظری و چارچوبی ادراکی برای تفهیم، تصور و تدوین این الگو به شمار می آید. این که ما الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت را چگونه می بینیم تاثیر قاطعی بر نوع طراحی و تدوین آن و در نهایت صرف انرژی و توان کشور در مسیر توسعه خواهد گذاشت. لذا با توجه به ضرورت تحقیق، پژوهش حاضر با روش توصیفی تحلیلی و استفاده از داده های کتابخانه ای و اسنادی در صدد پاسخ به این سوال است که فضای مجازی چه تاثیراتی بر هویت فرهنگی شهروندان در سبک زندگی اسلامی دارد؟ و راهبردهای همگام سازی تاثیرات فرهنگی فضای مجازی با الگوی اسلامی ایرانی پیشرفت چیستند؟ نتایج پژوهش نشان داد که استفاده از فضای مجازی و تکنولوژی فراگیر اینترنت، به عنوان یک پیشرفت علمی و ابزاری تسهیل ساز در زندگی انسانی، امری مطلوب و ضرورتی انکارناپذیر است. ولی به واسطه خاصیت تعاملی بودن و منعطف بودن آن تغییراتی را در ایدئولوژی، عوامل ارزشی و بروز رفتارهای نوپدید اجتماعی ایجاد می کند و هویت فرهنگی- ملی یک جامعه را تحت تاثیر و دگرگونی قرار داده است و در برخی موارد این اثرات همسو با سبک زندگی ایرانی اسلامی نیستند و با الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت هم خوانی ندارند.

واژه های کلیدی: فضای مجازی، هویت فرهنگی، سبک زندگی ایرانی اسلامی، فرهنگ شهروندان، رسانه های اجتماعی، الگوی ایرانی اسلامی پیشرفت